

стародавна опозиция “Пенчо Славейков - Яворов”, само че този път недостатъкът на последния е в необработената концепция, която “не достига глъбината на Пенча Славейков”¹³. Може би случайно в едно слабо познато днес, а иначе дълготрайно издание (сп. “Светлина”) се появява най-точната оценка за тази книга - “капитален литературен труд” и при това аксеологията на книгата се превръща в аксеология на цялостното литературно пространство, в което Яворов “си извоюва място редом с Вазов, Михайловски, Кирил Христов ...”¹⁴.

ПСО се превръща едва ли не в нов концептуален литературно-творчески и същевременно в металитературен телос, който тепърва, въпреки познатостта на отделните творби, трябва да преразпредели и читателското пространство. Нещо повече - *ПСО* в 1910 г. изиграва и ролята на своеобразен “литературен убиец” на всякаква традиция и съвременност в поезията. Свидетелство за това са и читателските жестове, изграждащи литературно-процесуални сюжети, в които най-впечатляващи са Вазов-Яворов, Полянов-Яворов и Страшимиров-Яворов¹⁵, дадени като отговор на искането да се посочат “двама от живите български писатели, които най-много обичате”. Отрицанието на традиционното писане и традиционната поетическа реторика е смайващо рязко в едно от мненията: *“Всичкото творчество на Вазов пада, щом като се прочете новата сбирка на П. К. Яворов”*¹⁶. Този неизвестен читател срива не Вазов и фигурата на патриарха, а текстовете на Вазов. Ще ми се да мисля, че именно този читател е прозрял много по-адекватно от литературната критика “програмата Яворов”. Защото в читателската квалификация става дума не толкова за стойности, колкото за разместване на поетологическите модели в пасианса “български литературен процес”.

Създава се нещо необичайно и това е новата диспозиция (плод на разместване) в поетическото пространство, за да се отвори място за друг “класик”. Той има вече възможности за “смешение странно” между две идентификационни среди: така Михаил Арнаудов реагира, воден от силната си емоция по повод новата стихосбирка на “нашия класик”, който “ми се представя като синтез на Вазов и Пенчо Славейков”¹⁷.

Културното статукво вече е очертано. Яворов не е звено или пълнеж между крайностите - той е синтезът им. В този смисъл *ПСО* не